

Voto

Naar een genadeloos ingangsexamen?

In onze serie 'Numerus Clausus' gaan we deze week dieper in op de mogelijkheid om studenten te selecteren voordat ze aan de eerste kandidatuur beginnen. Het blijkt onmogelijk om met welke test dan ook op een (wetenschappelijk) verantwoorde manier studenten vooraf voor een bepaalde studie te selecteren. Pagina 4

Storm op de Huisvestingsdienst

Op Studentenvoorzieningen vreesde men vorige week voor een kleine ramp: de stad Leuven zou op een of andere manier aan een lijst met de kotadressen van de KU Leuvenstudenten zijn gekomen. Op die manier zou de stad efficiënter belastingen kunnen innen. Volgens de stad gaat het echter om vals alarm. Pagina 3

Sta stil, sterf en verrijst.

Een mijnbouwdorp in de Sovjetunie, vlak na Wereldoorlog II. Een grimmige omgeving waarin ieder voor zichzelf vecht. Temidden daarvan volgen we een twaalfjarige jongen en meisje. Met een camera die stil staat, konstateert en sterft van genot. Die ons anders leert kijken. Deze week op het witte scherm in het Stuc, eerst op pagina 5.

Het wordt een anti-racistische week.

De komende week staat weer volop in het teken van de strijd tegen het opkomend racisme en van het contact met de migrantengemeenschap in ons land. De Studenten tegen Racisme organiseren een week met debatten, etentjes en fuiven. Het Anti-Racistisch Forum komt voor de tweede keer op straat, woensdag om 18.30 u op het Ladeuzeplein. Pagina 6

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 18, 1991-1992, NUMMER 20, MAANDAG 24 FEBRUARI 1992

NSV-preses Wim Van Dijk. Zijn ogen spreken boekdelen.

(foto Karel De Weerd)

Geen rellen bij NSV-betoging

Rustig avondje Leuven

Zijn de tijden veranderd? De nationale betoging van de Nationalistische Studentenvereniging (NSV) van vorige donderdag was zonder twijfel de meest rustige konfrontatie met extreem-rechts in de recente Leuvense geschiedenis. Vooreerst was er de niet echt succesvolle opkomst van de eigenlijke betogers: met zijn 500 à 600 waren ze. Hoewel er zo maar even vier tegenmanifestaties waren gepland bleef echter ook de tegenreactie binnen de perken. Leuven beleefde geen woelige nacht.

Een aantal organisaties, waaronder het jonge Anti-Racistisch Forum, hadden op voorhand geprobeerd om de NSV-betoging te laten verbieden op basis van de wet op racisme en van het te verwachten geweld. Net zoals bij de vorige NSV-betoging van maart 1989 beriep burgemeester Vansina, als enige bevoegd in deze zaak, zich op het recht op vrije meningsuiting om de betoging te laten plaatsvinden. Nochtans verwachtte ook hij ernstige inbreuken op de openbare orde en was er zelfs contact geweest met minister Tobbac van Binnenlandse Zaken om na te gaan of de staatsveiligheid niet in gevaar was.

Die vrees was waarschijnlijk geïnspireerd door het feit dat er niet minder dan vier tegenbetogingen waren aangekondigd, waaronder twee van 'ekstreem-links'. Blokbuster, een anti-Vlaams-Blokgroepering, ontstaan in het Gentse en gelieerd met de linkervleugel van de SP, verzamelde op de Oude Markt en de Marxistisch-Leninistische Beweging op het Fochplein, beide om 19.00 uur. Aan Alma II hielden een aantal autonome aktievoerders vanaf hetzelfde uur een wake met kaarsen. Studententkring Politika verzamelde op dat moment voor het Stuc. Met die gegevens zag het er op voorhand naar uit dat het tot een ernstige konfrontatie zou komen, misschien wel van het gehalte van de veldslagen die in 1975 en 1984 in Leuven werden uitgevoerd.

Dat het niet zover gekomen is, was grotendeels te wijten aan het efficiënte en rustige optreden van politie en rijkswacht. De ordehandhavers gaven niet de indruk opgefokt te zijn door het lange samenhouden in de enge overvalwagens en maakten zelfs grapjes met de tegenbetogers. Bovendien leek hun globale optreden meer gecoördineerd dan normaal. Enkel in de Vlamingenstraat liet een kordon zich op een bepaald

moment gaan en mepte blind in op een groep tegenbetogers.

Een ander element dat zeker bijdroeg tot het vrij rustig verloop van de avond was de aanpak van de NSV-betoging zelf. De opkomst was, de nationale mobilisatie - zelfs in Het Pallietkerke en in de Vlaams-Blokkpartijkraant - in acht genomen, veeleer aan de lage kant. Dat betekende niet dat de verwachte groepen niet aanwezig waren: langs de ene kant Vlaams-Blokkstukken als Filip De Winter, Gerolf Annemans, Xavier Buisseret, kamerlid Van den Eynde en senator Wim Verreycken, langs de andere kant een serie 'personaliteiten' (eks-VMO-leider Bert Erikson), knokploegen (onder andere uit Wilsela) en casuals, die werden aangevoerd met bussen uit Antwerpen en Gent. Er waren zelfs delegaties uit Nederland en Frankrijk (*Le Renouveau*, jongerenbeweging van het Front National). Tijdens de betoging werden de vechtsjassen in toom gehouden door de eigen NSV-orde-dienst, erna werden ze onmiddellijk door de rijkswacht de bus in gestuurd. Wie kwam om te knokken ging gefrustreerd huiswaarts.

De betoging begon met ruim een halfuur vertraging wegens de late aankomst van de bussen. Op de pui van het stadhuis hield de preses van NSV-Leuven, Wim Van Dijk, nog een zeer gesperde speech. Daarin pleitte Van Dijk tegen "de Europese schoonmoeder", de nieuwe "kolonisatie" door de VS en de "multikulturele smeltkroes" (die een utopie zou zijn). Over het "gevaarlijk profitaariaat" van de immigranten vond hij "dat ze moeten oprotten, en wel snel", want "Europa is niet de leprozie van de wereld". Racisme in zijn puurste vorm.

Het hoeft niet te verwonderen dat ook donderdag weer een groot aantal studenten spontaan op straat kwamen om

tegen dit racistisch verloop te reageren. Van de vier georganiseerde tegenbetogingen bleef al gauw niet veel meer over. Blokbuster ontvluchtte de Oude Markt uit schrik opgesloten te raken, het MLB verzamelde zelfs niet op het Fochplein, maar stuurde iedereen gewoon door. Er vormden zich spontaan concentraties van tegenbetogers in elke zijstraat van de straten waardoor het NSV passeerde.

Op al deze punten vormde de kavalerie een fysiek obstakel tussen de twee kampen, wat beide zijden natuurlijk niet verhinderde mekaar te bekogelen met diverse projectielen. Het NSV gooidde met bommetjes, de tegenbetogers met vuilzakken en eieren. Slogans als 'NSV weg ermee' en 'Vlaams Blok rot op' waren niet uit de lucht. Bij een van de gelegenheden waarop de betogers voor 'nazi' werden uitgescholden, kwam spontaan als antwoord: "Daar zijn we fier op."

Met de hete adem van de kavalerie in de nek trok de betoging via Bondgenotenlaan, Naamsestraat, Consciencestraat, Vesaliusstraat, Justus Lipsiusstraat terug naar het Ladeuzeplein. De ontbinding

vervolg op p.2 ►

Proffen evalueren zichzelf

Geslaagd op voldoende wijze

Eenkele jaren geleden heeft de Akademische Overheid de optimalisering van de onderwijsfunctie van de universiteit door kwaliteitsbewaking en -bevordering als prioriteit gesteld. In dit kader is door de Onderwijsraad en de Dienst Universitair Onderwijs (DUO) een enquête gevoerd die peilde naar de opvattingen die de docenten zelf hebben - vanuit de dagelijkse praktijk - over hun docent zijn. Op de recentste Onderwijsraad zijn de resultaten van deze zelfevaluatie bekend gemaakt. Globaal gezien heeft de Leuvense proffenpopulatie zichzelf geslaagd geacht op voldoende wijze... maar ook niet meer dan dat.

De aandacht die besteed wordt aan kwaliteitsverbetering van het doceren is een vrij recent gegeven, ondanks het feit dat de drievoudige functie van een universiteit - onderzoek, onderwijs en dienstverlening - al langer onderkend wordt. Indien we echter deze drie aspecten van naderbij bekijken, verschillen ze compleet wat betreft uitbouw en aandacht. Tot nu toe hebben de verschillende functies een vaste plaats bekleed in een hiërarchie. Dit heeft zich vertaald in het belang dat gehecht wordt aan de kwaliteitsuitbouw ervan.

De positie binnen deze hiërarchie is onlosmakelijk verbonden met het prestige dat de vrucht kan zijn van de investering in kwaliteit. Ook een universitaire instelling draait tenslotte mee in een marktmechanisme. Sinds de democratiseringsgolf is het inzicht in de noodzaak van een adequaat uitgebouwde dienstverlening gegroeid en heeft deze functie zich ontwikkeld, zowel aan de eigen instelling, als voor de gemeenschap. De grootste aandacht gaat echter naar het onderzoek. Het naar buiten treden met hoogstaande onderzoeksresultaten levert immers het hoogste prestige op. Hier is dan ook een systeem uitgebouwd van kwaliteitsbewaking en -bevordering in de vorm van het onderzoeksdossier dat de individuele onderzoeker opstelt en dat meespeelt in benoeming of bevordering.

Het onderwijs bleef wat in de kou staan, omdat kwaliteitsgarantie geen prioriteit was. Onderwijs werd, in vergelijking met dienstverlening en onderzoek, min of meer beschouwd als een noodzakelijk kwaad. Dit achterblijven van de kwaliteit in de onderwijstaak van

de instelling, werd stilaan als een tekort ervaren. Het belang van goed docerendrag kreeg eindelijk erkenning, ondanks het feit dat de prestigeopbrengst misschien in een verdere toekomst ligt.

De invulling van de opwaarderende van het onderwijsaspect is tweevoudig. Enerzijds wil men de docererkwaliteiten laten meespelen in benoeming en bevordering, in de vorm van een onderwijsdossier, door de individuele docent op te stellen. Anderzijds is er het door DUO ontwikkelde instrument Evadoc (evaluatie van het docerendrag), dat door een enquête onder de studenten aan de docent feedback geeft over hoe het lesgeven wordt ervaren, en dat adviezen ter verbetering aanbiedt.

De enquête die nu onder de professoren is gehouden, sluit nauw aan bij de Evadoc. De behoefte bestond om naast de theorieën over het doceren en de verwachtingen die studenten van de onderwijsverstrekking hebben, ook de opvattingen en ervaringen van de docenten zelf te inventariseren.

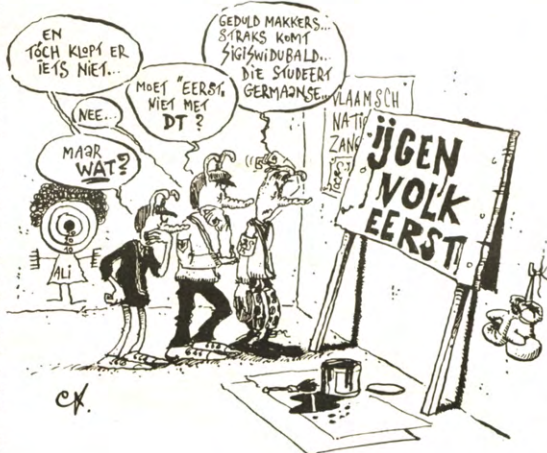
Krisisperiode

De medewerking lag relatief hoog: 423 professoren, dit is 47,5% van de aangeschrevenen, namen deel aan de enquête. De interesse lag duidelijk hoger in Eksakte Wetenschappen dan in Humane Wetenschappen. Daarenboven is er een significant verschil in leeftijd. De groep 30-39 jaar was oververtegenwoordigd, de groep 60+ liet het een beetje afweten.

Drie onderscheiden nivo's konden in het onderzoek gekwantificeerd worden. Op het nivo van de afzonderlijke items in de vragenlijst worden zeer uiteenlopende scores behaald. Boeiender wordt het als deze items in negen factoren worden gebundeld en hun plaats krijgen in een matrix die het docerendrag globaal voorstelt als een proces, meer bepaald als een taak die moet leiden tot een optimaal resultaat via een interactie tussen de betrokken persoon (de docent) en een gegeven situatie (een groep studenten in een auditorium).

In hun visie op de faktor 'persoon' skoren de docenten vrij hoog. Ze menen met andere woorden in vrij hoge mate de betekenis van het doceren te ervaren als een zich persoonlijk uitleven. Dit vertaalt zich in een dynamisch, uitdagend en entoesiast doceren, het aanzetten tot een persoonlijke visie, genieten van het lesgeven en het aan bod laten komen van verschillende gezichtspunten. Overtuigd van hun persoonlijke bekwaamheid en routine, menen ze het goed aanbrengen van de les te beheersen (voorgaande les samenvatten, hoofdpunten en doel aanbrengen). Ook de persoonlijke inzetbereidheid om de student tot een goede

vervolg op p.3 ►

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejahr en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

SONG

Verontwaardigd reageren wij op uw artikel in Veto 18 over het interkultuair songfestival. Ik zou hierbij enkele zaken willen rechtzetten.

De jury van de preselekties bestond uit 3 slagwerkers en 1 bassist. Allen maakten ze deel uit van een rockformatie. De mensen van LBK hebben de jury op het hart gedrukt expliciet de muzikaliteit te beoordelen en niet de performance, te meer daar de zaal de faciliteiten daartoe niet bezat. Het is evident dat wij klassiek geschoold zijn, maar moet dit een reden zijn dat we de capaciteiten van een popformatie niet zouden kunnen inschatten. Als u echter blijft twijfelen, zullen wij volgend jaar die twijfel proberen weg te nemen. Songfestivalkoördinator Geert Van den Brande heeft ons verzekerd dat ook wij als kans zullen krijgen om deel te nemen. Als we door de preselekties geraken natuurlijk.

Jan Vuyle, preses Lemmensinstituut

Para's

In verband met de voorbije NSV-betoging het volgende: ikzelf ben afkomstig van Kasterlee en ben dus in mijn prille uitgaansleven gewoon geraakt aan een grote concentratie parakommando's in mijn directe nabijheid. Niet dat dat angstaanjagend is, ik ken er een aantal persoonlijk en de meesten zijn eerlijk gezegd sympathieke jongens, al liggen hun normen en waardenfeitschaal soms ver van de mijne. Het feit dat velen onder hen van nature uit avonturiers en waaghalsen zijn, verklaart zeker dat de jongens van een robbertje vechten houden, en niet alleen onder elkaar.

Een 50-tal para's uit Tielen (deelgemeente Kasterlee) vatten het plan op naar Leuven te trekken die donderdag 20/2 om er 'lol te trappen'. De kwestie is nu dat hun oversten moeilijk kunnen otkennen hiervan weet te hebben. Minstens 50 verlopen op een dag als deze, waarover, zeker binnen kazernemuren, meer dan één woord gezegd is, wijzen duidelijk in de richting van een vooropgezet plan van kollektieve roschopperij, te meer daar de meeste van de deelnemers daarnaar zo uitkijken dat ze het openlijk in onze plaatselijke kafes verkondigen.

Is het dan de bedoeling van de militaire overheid in Tielen om hun elitetroepen, symbool van hun militaire discipline en paraatheid in dienst van het vaderland, een onmiskenbare daad van anarchie te laten plegen door hen kat-en-muis te laten spelen met hun kollega's van de ordehandhaving; en ondertussen de veiligheid van de burger in gevaar te brengen door hun ondergeschikten - hoewel in verloop toch nog steeds militair - niet te verbieden zich in dit soort manifestaties te mengen, zeker niet in groep?

Wil de militaire overheid van Tielen, tot nu toe in onze gemeente als eerbaar en oprecht aangeschreven, zijn blazoen opgepoetst houden, dan mogen zij hun troepen vanaf heden behoorlijk wat 'militairder' aanpakken.

Naam en adres bij de redactie bekend

KVHV

Aangezien enkele individuen die niet tot KVHV-Leuven behoren, in de betoging opstapten met de wijrode petten, die het kenteken zijn van onze verenig-

Vlnr: Francis Van den Eynde (Kamer), Wim Verreycken (Senaat), Frank Vanhecke (lijsttrekker Kamer Brugge), Filip Dewinter (Kamer), Xavier Buisseret (Kamer).

ing, wil KVHV-Leuven benadrukken dat zij zich uitdrukkelijk distantiëert van deze betoging. Het presidium van KVHV-Leuven was vervolgd over het gebruik van onze kentekens.

Gegroeid uit de Vlaamse beweging wil KVHV-Leuven de idealen van deze beweging vertaald zien in de slogan *Vrede, Vrijheid en Verdraagzaamheid*. Dit is het testament dat de Frontsoldaten, die tijdens WO I aan de Ijzer vochten, ons nalieten. *Verdraagzaamheid voor alle mensen en volkeren* is de basis voor het volksoptimisme. Dit vraagt eveneens een fundamenteel respect voor ieders mening en gedachte.

Zoals de redactie van ons tijdschrift schreef in haar novembernummer verwerpen wij elke vorm van integraal nationalisme. In het integrale nationalisme wordt men gekonfronteerd met een 'absolutizing' van Volk en Natie waarbij de verhouding tussen de verschillende Naties wordt beheerst door de wet van de natuurlijke selectie en de rassentheorie. Indien men de juiste lessen trekt uit de confrontaties van het verleden merkt men dat er extreem gevaar dreigt wanneer men weigert in te zien dat elk volk leeft volgens eigen ritmes en wetmatigheden (taal, cultuur, religie) en wanneer men blind en doof blijft voor het feit dat er geen objectieve maatstaf

Betoging

← vervolg van p.1

gebeurde daar zoals gezegd zeer snel en de niet-Leuvenaars zaten in een mum van tijd op de bus. NSV-Leuven zag zich meteen in de minderheid geplaatst en de meesten verzoeken dan ook zo snel mogelijk af te druipen. Een kleine groep die op het Hooverplein bleef staan moest door de rijkswacht beschermd worden tegen de tegenbetogers en snel aange-

kan zijn die toelaat een bepaalde cultuur boven een ander te stellen.

Het KVHV kan zich wel achter de ideeën van een eerlijk democratisch volksoptimisme als samenlevingsmodel voor het toekomstig Europa scharen. Kleinere gemeenschappen laten immers een bredere volksoptimisme en medezeggenschap toe. Het KVHV wil vanuit de verscheidenheid van volkeren in Europa medewerken aan een harmonische eenheid van een (kon)federale Europa.

E diversitate unitas!
Bart Garmyn, verantwoordelijke Vorming KVHV
Koen Kennis, preses KVHV

maand worden om het plein te verlaten. Het gros van de tegenbetogers werd op dat moment in de Tienestraat en de Blijde Inkomstraat vastgezet. Velen dropten vrij snel spontaan af. De rest van de nacht bleef het dan ook zeer rustig.

Net als bij de betoging van het Anti-Racistisch Forum begin december 1991 was het dus al bij al vrij opvallend dat er aan de kant van de anti-racistische betogers geen 'harde kern' aanwezig was die de manifestatie achteraf in een kat-en-muis-spel met de rijkswacht deed veranderen of er een massa toe aanzette om extreem-rechtse doelwitte aan te vallen. Hopelijk is het nu voor meer mensen duidelijk geworden dat vreedzaam reageren op racistische manifestaties wel degelijk kan en ook efficiënt is. Wat meestal na een betoging anekdotes tegenbetogingen gebeurt, is iets totaal anders: de kick van het geweld.

Pieter De Gryse
Steven Van Garste

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Kolofon
Jaargang 18
nr. 20
24 februari 1992

Ver. uitg. Pieter De Gryse,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredaktie: Dirk Boeckx
Redaktiesekretaris: Pieter De Gryse

Redaktie:
Walter Pauli, Patrick Staudt, Ilse Steen, Pieter Vandekerckhove, Ria Vandermaesen, Steven Van Garste, Stef Wauters

Doka:
Renaat Schrooten,
Karel De Weerd

Tekeningen:
Arnulph, Nix

Lay-out en vormgeving:
Dirk Boeckx, Pieter De Gryse,
Walter Pauli, Patrick Staudt, Ria Vandermaesen, Maud Vermeire

Medewerkers:
Aleydis Devillé, Nathalie Homblé,
Dimitry Masyn, Ilse Steen, Ronny Tielen, Maud Vermeire

Eindredaktie:
Patrick Staudt

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotatyp Brussel
Opplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250 fr.; niet-studenten: 300 fr.; steun vanaf 600 fr.; over te schrijven op rek. nr. 001-0959719-7
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen om 18.00 uur op het redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Vrije Tribune

Veto plaatst geregeld bijdragen ingezonden door derden onder de noemer "Vrije Tribune". De auteurs zijn zelf verantwoordelijk voor de gepubliceerde tekst. Standpunten die in een Vrije Tribune worden ingenomen zijn volledig voor rekening van de auteurs.

In deze vrije tribune wil Student Aid Leuven reageren op het artikel 'De visie achter Student Aid'. Een verhaal van gapende kloven', verschenen in Veto van dinsdag 4/2. Zonder een polemiek te beogen, is dit onze kijk op het tema. Een verhaal van bruggen en wegen.

Op vrijdag 7 februari stelde Student Aid voor de zesde maal zijn campagne voor aan de nationale pers. Een symbolische actie 'aan de oevers van de Dijle' voor het Arenbergkasteel, wat het startschot voor de drie weken durende 'operatie mobilisatie' van de Vlaamse studenten rond ontwikkelingsamenwerking. Het entoesiasme van velen zorgde ervoor dat al bergten werk werden verzet en dit leidde tot een niet meer te stuiten discussie.

Reden van opschudding was en is dat, behalve de officiële - dus gouvernementele - ontwikkelingsamenwerking (sinds jaar en dag onder vurf genomen door onder andere de 11.11.11-kampanjes) nu ook de werking en het beleid van de niet-gouvernementele organisaties (NGO's), met het NCOOS als koepel, sterk in vraag wordt gesteld en zo haar geloofwaardigheid bij het grote publiek verliest.

Aanleiding van de controverse was de stelling van Brigitte Erlar in haar boekje 'Todliche Hille' dat het huidige ontwikkelingsbeleid faalt, niet door toeval, maar omdat ontwikkelingsamenwerking deel van het probleem is, dan wel van de oplossing. NGO's worden beschreven als korrumpende geldmachines die zich vastbijten in projecten, geld rotsen, het geweten sussen en zo de massa blind houden voor de eigenlijke structurele problemen.

Vraag is, of we in het licht van deze 'striemende' kritiek geen brandhout maken van onze eigen S.A.-actie? Is het dan toch allemaal vergeefse moeite?

Het moet gezegd, al zijn we geen NGO en 'runnen' we geen eigen projecten, de intellectuele eerlijkheid gebiedt ons wel bereid te zijn midden de discussie te gaan staan en onze werking te toetsen aan de geformuleerde opwerpingen.

Inderdaad, ook dit jaar opleerden we om de studen-

tengemeenschap gevoelig te maken voor het ontwikkelingsvraagstuk aan de hand van een project, en dus in samenwerking met een bestaande, niet konfessioneel of politiek gebonden NGO. Deze symbiose ligt voor de hand: voor het opzetten van een nationaal georganiseerd studentenactie, rond de vaak zeer complexe Derde-Wereldproblematiek, is professionele raad en begeleiding geen overbodige luxe. Meer nog, doordat we een nog zeer jonge traditie hebben en moeten rekening houden met dat wat eigen is aan elke studentenorganisatie: het jaarlijks komen en gaan van verschillende medewerkers, is een niet-affallende 'back-up' onontbreikbaar. Deze bonte bende vrijwilligers staan borg voor creativiteit en vernieuwing: een smeltkroes van ideeën die zich realiseren in de meest diverse activiteiten. Dat is onze rijkdom: als groep telkens opnieuw voor de uitdaging worden geplaatst onze fantasie te toetsen aan het vooropgezette ideaal beschreven in onze visielettel (cf. Ekstra-editie 'Pas Uit Student Aid' pagina 2).

We beseffen maar al te goed dat we tijdens onze actieweek het ganse Derde-Wereldverhaal niet kunnen doen. Immers, de keuze van een goed uitgekend, weloverwogen en in overleg gekozen project is geen wondermiddel. Het kan wel een teken zijn van solidariteit en engagement en een concrete aanleiding om de dynamiek in de traditie van een 'eigen-aardig' volk binnen de universiteit tastbaar te maken, hoe onvolkomen ook. Het zorgt tevens voor een organisatorische houvast, noodzakelijk om een consistent, maar toch steeds flexibel programma uit te werken.

Wij hebben niet de pretentie op alle vragen een sluitend antwoord te kunnen geven. De eigenlijke bedoeling van S.A. kan alleen maar zijn dat 'het denken en doen' rond de ontwikkelingsproblematiek gestimuleerd wordt, de kans krijgt bespreekbaar te worden bij alle studenten en dit vanuit zoveel mogelijk invalshoeken. Het belang van de hele campagne is dat de discussie wordt losgemaakt en dat elke student persoonlijk wordt geappelleerd. Ze wordt professioneel opgezet omdat het bespelen van het Derde-Wereldthema niet vrijblijvend is: we willen werk maken van positieve beeldvorming. Op onze zoektocht naar de eigenheid van andere culturen willen we vooral de intrinsieke kwaliteiten belichten; dat wat een volk 'groot' maakt en respect afdwingt, zonder het bestaan van structureel onrecht uit het oog te verliezen. Want, voor wie zich aan deze opdracht waagt, zal snel duidelijk worden dat ook structurele thema's als het belang van de mensenrechten of een rechtvaardige wereldhandel niet onaangevoerd kunnen blijven.

Om dit omvangrijk objectief waar te maken, doen wij een beroep op sponsors. De kernvraag voor S.A. is dan

Student Aid Van bruggen en wegen

ook eerder of elke geldschietter te verantwoorden is, en hoe met het geld wordt omgesprongen dan wel of sponsoring echt noodzakelijk is. Ook deze discussie zal voor studenten met verantwoordelijkheid in kringverking zeer herkenbaar zijn en is trouwens heel leerrijk omdat met klinkende pro- en kontra-argumenten taal moeten worden gewikt en gewogen, en vaak te licht bevonden.

Om de geformuleerde doelstellingen tot een goed einde te brengen werkt S.A. in drie stappen (zoals alle goede dingen uit drie bestaan). Vooreerst stellen we een 'stand van zaken' op rond het te behandelen thema (land). Alle soorten organisaties worden aangeschreven, professoren bezocht en literatuur verzameld, enkel met de bedoeling inzicht te krijgen in de problematiek. Het vormingsweekend voor onze medewerkers en alle geïnteresseerden is er een resultaat en een samenleving van. Het is tevens de basis voor de tweede stap. We vinden het zeer belangrijk dat S.A. als organisatie een 'werkplaats' kan zijn waar studenten gedragen worden in de groepsvorming rond het ontwikkelingsvraagstuk. Deze geïnformeerde en gemotiveerde studenten zijn klaar om verantwoordelijkheid te dragen voor allerhande activiteiten. Het kan gaan om een literair forum, de bouw van een makette van de projectstreek of het organiseren van een 'afro-night' waar animatie en informatie hand in hand gaan. De derde stap breekt de eigen S.A.-grenzen open: studentenkringen worden aangemoedigd om binnen de eigen fakulteit zelf initiatieven te nemen. Ze dragen hierbij ten volle verantwoordelijkheid over het hoe en wat. Binnen dit kader ontstaan de lunchdebatten, kolleges voor een tentendorf, een eucharistische viering. Het zijn zoveel bruggen en wegen om het centrale tema, de Noord-Zuidverhouding te bereiken. Een forum waar S.A. als organisatie wil borg staan voor een eenheid in verscheidenheid.

Peter Croonen,
Olivia Vanmechelen,
Peter Wollaert,
namens Student Aid

Kringraad en het FKK-reglement

Vrije verenigingen te laat

De Financiële Controle Commissie van de vrije verenigingen (FKK) stond dit jaar al verschillende keren in de belangstelling door de affaire met twijfelachtige aanvragen voor subsidie door het Liberaal Vlaams Studenten Verbond (LVSU). Naar aanleiding van de herrie die daarrond ontstond, besliste Kringraad, de direkte hogere instantie binnen Loko voor de FKK, om het reglement van de FKK strikt toe te passen. Die houding brengt nu met zich mee dat, ondanks aandringen van de getroffen verenigingen, dit jaar Student Aid, de Europakring, University Action en de Kring Internationale Betrekkingen (KIB) niet in aanmerking komen voor FKK-subsidies wegens een te laat ingediende erkenningsaanvraag.

De jaarlijkse erkenningsprocedure voor vrije verenigingen die bij de FKK subsidies willen krijgen, verliep dit jaar dus niet zonder vuurwerk. De erkenningsvergadering van de FKK vond zoals elk jaar eind januari plaats. Op die vergadering waren acht verenigingen aanwezig die in 1991 ook al erkend waren en die dus voor 1992 een nieuwe erkenningsaanvraag indienden. Bovendien kwamen ook vier 'nieuwe' verenigingen hun aanvraag verdedigen. Zes andere verenigingen die in 1991 erkend waren, waaronder dus bijvoorbeeld Student Aid en de Europakring, waren niet aanwezig en hadden op dat moment nog geen erkenningsaanvraag ingediend.

De enige verplichte kennisgeving voor de erkenningsvergadering van de FKK is volgens het reglement een oproep aan alle verenigingen in Veto waarin plaats en datum van die vergadering vermeld worden. Alle actieve verenigingen, reeds erkend of nog niet erkend, hebben op die manier evenveel kans om hun aanvraag tijdig in te dienen. Dit jaar waren er dus zes verenigingen die dat niet deden. Omdat een aantal laatijdige aanvragen in het verleden echter toch nog aanvaard waren, dacht men in FKK-midde dat een erkenning niet echt een probleem zou zijn. Maar dat was buiten de waard, in casu Kringraad, gerekend.

Toen de laatijdige aanvragen van vier verenigingen Kringraad bereikten, waren de fakulteitskringen het na een korte discussie eens. Te laat is te laat en ook al voldoen deze verenigingen aan de erkenningscriteria, ze moeten het een jaar zonder FKK-subsidies doen. Het reglement werd dus strikt toegepast en dat

Proffenevaluatie

← vervolg van p.1

vakbeheersing te brengen, achten de docenten het voldoende. Globaal skoren ze als persoon voor inspirerend, geroutineerd en activerend doceren een 13 op 20. Het activeren krijgt hierbij de minste aandacht.

De docenten behalen op de faktor 'taakbesef' een magere 11,4 op 20, hetgeen inhoudt dat ze nauwelijks voldoende de betekenis van het gedocerde expliciteren met het oog op de toekomst (het eksamen). De communicatie bij het doceren door het stellen van vragen en door discussies kan beter en efficiënter. Een onvoldoende wordt behaald op het aspect 'discipline' in het taakbesef. Het is dus vrij slecht gesteld met de lesvoorbereidingen van onze professoren.

Met de gegeven 'situatie' weten de docenten dan weer beter om te springen. Ze kunnen de relevantie van de gegeven stof vrij goed weergeven. Dit gebeurt door de cursus te situeren in het geheel van de opleiding, door verbanden met aanverwante gebieden duidelijk te maken, door structuur aan te brengen in lessen cursusinhoud. De studenten vertrouwd maken met het vak en de moeilijkheid ervan, door voldoende tijd te voorzien om te noteren, door begripverklaring en duidelijke lesstructuren, lijkt bijzonder goed te lukken. Waar het echter gaat om een daadwerkelijke inspanning om de studenten efficiëntie en service te bieden door het aanreiken van didactisch materiaal (transparanten, notities, handouts,...), zijn onze lesgevers maar net met de hakken over de sloot geraakt. Algemeen skoren zij op dit punt 13,2 op 20.

Een andere dimensie binnen de matrics van het docerendrag kwantificeert vooreerst de wijze waarop de professor in hun docertaak een betekenisper-

kwam hard aan bij de getroffen verenigingen. Op de FKK-vergadering van 19 februari brachten die verenigingen enkele argumenten aan die volgens hen de verantwoordelijkheid voor het gebeuren bij enkele Loko-mensen legde. Vorig jaar, zo legden ze uit, had de voorzitter van de FKK de erkende verenigingen een uitnodiging gestuurd voor de erkenningsvergadering, alhoewel dat niet noodzakelijk is volgens de richtlijnen.

Na een stemming vroeg de FKK dat Kringraad "gezien de precedents van alle vorige jaren" de laatijdige ingediende erkenningsaanvragen van de Europakring, de Kring Internationale Betrekkingen, University Action en Student Aid toch in overweging zou nemen. De Kringraadvergadering van afgelopen vrijdag 21 februari kwam echter niet terug op haar standpunt en de vier verenigingen vallen zo voor een jaar uit de subsidieboek.

Rekord

De bedragen die in 1991 werden uitbetaald aan deze vier verenigingen zijn subsidies van Loko om de student-gerichte activiteiten van die verenigingen te ondersteunen. Student Aid kreeg in 1991 als subsidie van de FKK 30.817 frank. University Action kreeg dat jaar 12.260 frank, Europakring 12.006 en Kring Internationale Betrekkingen 2720 frank.

Het rekord werd in 1991 gevestigd door het LVSU. De liberale studentenvereniging kreeg een subsidie van 111.210 frank op basis van hun aanvragen bij de FKK. Dit bedrag is bijna de

spektief aan de studenten kunnen aanreiken. Met een 12,9 op 20 kunnen ze dus op een behoorlijke wijze het waartoe en het waarom van de materie overbrengen. Het kwantificeren van de eigen bekwaamheidsdunk geeft als resultaat een 'geslaagd met onderscheiding' (14,9 op 20). Jammer dat deze bekwaamheid niet tot uiting wordt gebracht in een grotere service aan de student. De inspanningsbereidheid van onze docenten vertoont de laagste kwotering: 10,2 op 20. Persoonlijke inzetbereidheid, discipline en service vormen duidelijk geen prioriteiten bij het doceren.

Wanneer men al deze factoren integreert om een 'eindafrekening' te maken, blijkt dat met slechts één onvoldoende (discipline) onze docenten kunnen gedeclasseerd worden met als resultaat een gemiddelde van 12,7 op 20: 'geslaagd op voldoende wijze'.

Er kunnen meerdere interpretaties aan dit resultaat gekoppeld worden. Enerzijds is het geslaagd zijn op zich al vrij bevredigend. De kloof tussen het huidige docerendrag en een optimale situatie is echter nog zeer groot. Deze marge verkleinen is mogelijk door een effectief gebruik van bestaande instrumenten als Evadoc. Hopelijk heeft de voorbije kollektieve zelfevaluatie voor de docenten de drempel tot een vraag naar een individuele evaluatie door de studenten verlaagd. De wenselijkheid van een meer veralgemeend gebruik van Evadoc moet bovendien blijven herhaald worden, zeker als belangrijk element in de samenstelling van een persoonlijk onderwijsdossier. Hopelijk kan de individuele docent dan geen vrede nemen met slechts een voldoende.

Nathalie Homblé

heft van wat de FKK jaarlijks ter beschikking heeft voor alle erkende verenigingen. Het totaalbedrag had trouwens nog veel hoger kunnen liggen indien de fakulteitskringen in een stemming op Kringraad niet hadden verklaard dat een aantal activiteiten van het LVSU onsubsidiebaar werden. Bovendien hebben Historia en Romania beroep aangetekend tegen het advies van de FKK tot erkenning van het LVSU in 1992.

Strikken

De oplossing voor al deze problemen is het opstellen van een klaar en duidelijk reglement. De FKK-vergadering van februari besprak daarom een voorstel tot nieuw reglement voor de FKK. In grote lijnen was men het daarover wel eens, al bleven toch nog een tiental punten onopgelost. Bovendien vinden enkele mensen uit Kringraad het verstandig om in dit reglement de procedure tot erkenning duidelijk vast te leggen en ook een subsidieplafond te bepalen van bijvoorbeeld 50.000 frank per vrije vereniging. Vanaf maart zou dit reglement dan moeten worden toegepast op alle subsidieaanvragen aan de FKK voor 1992. Dat lijkt alleszins de beste oplossing om zulke problemen in de toekomst te vermijden.

Ronny Tielen

INTERN ONDERZOEK LEK IN KUL-ADMINISTRATIE?

Huisvesting - In de loop van vorige week ontstond er op de Huisvestingsdienst en binnen Studentenvoorzieningen lichte paniek nadat men een tiental boze telefoontjes kreeg van verbolgen kotbazen. De eigenaars deden er hun best om te zeggen dat ze vanwege de stad Leuven benaderd waren omdat ze, door (een deel van) hun kamers niet aan te geven, belastingen zouden ontduiken. Eigenaars van studentenkamers moeten elk jaar aan Leuven 1.500 fr per kamer betalen, de zogenaamde 'kottaks'. Voor de stad is het echter moeilijk om te controleren wie hoeveel kamers verhuurt; eigenaars geven niet altijd het juiste aantal kamers door en gebruiken truukjes - bijvoorbeeld één enkele bed zonder bedkoe voor meerdere kamers - om controle te bemoeilijken.

Een week vol humor, spanning en erotiek?

Dat kan, met het meest door-tastende weekblad van Vlaanderen! Elke week een flinke portie boeiende verhalen, ont-hullende gesprekken, baan-brekende humor en op-windende foto's.

• Verslind ons nieuws-gierige weekoverzicht.

Kijk mee door de komi-sche bril van onze

columnisten. Volg onze hard-nekkige verslaggevers achter de schermen van film, sport, mis-daad, showbusiness en politiek.

• Professioneler dan ooit, completer dan een 60-delig servies, frisser dan een pilsje, leuker dan de rest. U hoeft niet meer tussen de regels te lezen; bij ons staat het er allemaal in!

PANORAMA
DE POST

LEES EN BELEEF
WAT WIJ BELIEVEN

DE WEEK BEGINT VOORTAAN
OP DONDERDAG.
NU IN UW KRANTENWINKEL.

uitelekt. De laatste jaren kon het KVHV bijvoorbeeld achter de thuis-adressen van alle eerstejaars komen terwijl Studentenaangelegenheden die weigerde. Ook het Algemeen Beheer beschikt overigens over dezelfde gegevens. Gezien de ernst van de huidige situatie werd er vorige week prompt besloten om een intern onderzoek op te starten om een eventueel lek op te sporen.

Eén telefoontje met adjunct-stads-sekretaris Paul Hennes leert nochtans dat het hier waarschijnlijk gaat om een storm in een glas water. Hennes verzekerde ons formeel dat Leuven helemaal niet in het bezit is van dergelijke lijst. Hij profiteerde trouwens van de gelegenheid om zich nog eens op te winden over de houding van de unief dienaarstaande. Volgens hem is de stad in de eerste plaats uit op de lijsten om redenen van brandveiligheid, terwijl 'een korrekte inning van de kotkass' "maar een druppel op een hete plaat zou zijn". De kotbazen die onlangs door de stad benaderd werden, spoorde men simpelweg op door de politie en enkele mensen van de belastingen de straat op te sturen en aan koten te laten aanbellen. Dit gebeurt trouwens elk jaar. Dit jaar zouden er meer ontduikers gesignaleerd zijn: volgens Hennes is hun aantal toegenomen nadat er vorig jaar sprake was van een verduubeling van de kotkass. Volgend jaar zou men trouwens, met of zonder adressenlijst, werk maken van een grondige controle. (PDG)

Publiek

Kringraad organiseert op dinsdag 3/2 een 'Happening'. Eerst komen tijdens een reeks korte gesprekken de opvolging van het rationalisatieplan, de relatie politie-studenten, het Erasmusprogramma en vrijstellingen voor vakken vanaf 12 aan bod. Na de pauze is er een debat over financiering en beleid van het wetenschappelijk onderzoek. Animatie wordt verzorgd door rechtstreekse satirische reacties (kartoons), en het publiek kan bij een drankje contacten leggen met de gasten: leden van de academische overheid, wetenschappers, presides en studentenvertegenwoordigers, commissaris Leenders, de kabinetschef van Wetenschapsbeleid, en kabinetslid van Van den Brande... De avond vangt aan om 20.00 u in de Grote Aula. Elke student is van harte welkom.

Eerlijk selekteren?

Over intelligentiequotient en liefderlijke zorg

"Een eerlijke en strenge selectie aan de Medische fakulteiten." Zo verwoordde een oud-preses van Medika de eis van de verzamelde organisaties van geneeskundestudenten in Europa. Dat een strenge selectie mogelijk is, daaraan twijfelt niemand. De haalbaarheid en wenselijkheid van een 'eerlijke' selectie kunnen echter op veel minder instemming rekenen.

Het debat rond dergelijke 'eerlijke en strenge' selectie in eerste kandidatuur wordt reeds jaren gevoerd, en wel vanuit twee volledig verschillende invalshoeken. Enerzijds zijn er de belangengroeperingen van de artsen, die vanuit een zekere korporatistische ingesteldheid (vrijwaring van het eigen beroep) het aantal studenten in *geneeskunde* — maar

ook alleen daar — willen beperkt zien. Het standpunt van Medika sluit hierbij aan: hoewel 63% van de studenten zich principieel uitspreekt voor een vrije toegang tot het hoger onderwijs, vindt een meerderheid van 84% dat specifiek voor de eigen studierichting een uitzondering moet worden gemaakt.

Anderen willen ook zo'n eerlijke en strenge selectie, maar dan vanuit de bekommernis om iets te doen aan de lage slaagcijfers in eerste kandidatuur. Teveel studenten zouden pas na eerste kandidatuur merken dat ze hun studie niet aankunnen. Ofwel wil men die groep behoeven voor alle 'frustraties' die ze dat jaar kunnen oplopen, ofwel verwijt men sommigen onder hen een jaar 'toerist' te hebben gespeeld — en daaraan kunnen de schaarse gemeenschapsgelden toch niet besteed worden. Coens' hevig gekontesteerde voorstel om een oriënteringsproef in te richten was een eksponent van deze denkrichting.

Een derde, ogenschijnlijk sekundaire motivatie om een beperking van de studentenaantallen in te voeren, speelt in op de nakende Europese eenmaking. In de ons omringende landen bestaat overal een of andere vorm van studentenbeperking. Meestal is die bijzonder strikt voor de kandidaat-geneeskundestudenten, heel wat minder streng voor andere studierichtingen; vandaar ook het grote aantal Nederlanders en Duitsers in de fakulteit geneeskunde, en niet in bijvoorbeeld wetenschappen of economie. Wanneer begin '93 de interne 'Euro-markt' een realiteit wordt, zal er voor onderdanen van andere EG-lidstaten geen enkel bezwaar meer zijn om zich zonder de minste beperking in te schakelen in het open Belgische onderwijsbestel.

Alle voorstanders van een selectie vertrekken vanuit twee premissen, een ideologische en een onderwijskundige. 'Ideologisch' ziet men geen graten in een beperking van de vrije toegang tot het

DOSSIER NUMERUS CLAUSUS (DEEL 4)

De studenten geneeskunde hebben zich in een enquête van hun fakulteitskring Medika met ruime meerderheid uitgesproken voor numerus clausus (NC), een selectie van nieuwe kandidaat-geneesheren. Hoe goed bedoeld hun motieven ook kunnen zijn, Veto gaat met die optie *niet* akkoord. Als blad van een studentenkoepel die ijvert voor een democratisch onderwijs, vinden we dat NC fundamenteel afbreuk doet aan een van de meest essentiële verworvenheden hiervan: de vrije toegang tot de universiteit. Daarom verschijnt dit 'Dossier Numerus Clausus', een met realia gestaafe visie waarom NC onaanvaardbaar is — ook in geneeskunde.

hoger onderwijs — nochtans een sluitstuk in wat ooit 'de democratisering van het onderwijs' beloofde te worden. 'Onderwijskundig' gaat men ervan uit dat het mogelijk is via een of andere vorm van ingangsexamen of -test de 'onbekwamen' op te sporen en te verwijzen naar een meer aangepaste studierichting of -nivo.

Of een toegangsproef ooit kan beantwoorden aan die eis van een absoluut-rechtvaardige selectie, is nog maar de vraag. Vanuit wetenschappelijke hoek werd reeds meermalen gewezen op de kwasi-onmogelijkheid om dergelijke proef — zeg maar: godsdoordel — in te richten. In het begin van de jaren '80 werd door het ministerie van onderwijs trouwens een uitgewerkte Interuniversitair Projekt voor Efficiënter Kandidatuuronderwijs (Ipek) opgezet. Paul Wouters (UIA) hield op een symposium aan het LUC te Diepenbeek een referaat over 'Intelligentie en geschiktheid voor de universiteit', waarin hij uitvoerig argumenteerde dat intelligentie of intellectuele bekwaamheid — wat deze eksamen toch steeds op een of andere manier pogen te meten, al dan niet onder het mom van 'voldoende voorkennis' — helemaal niet beslissend is voor de kans op slagen in het hoger onderwijs. Bovendien, zo argumenteerde Wouters, wordt intelligentie in ingangsexamen gezien als een essentieel statisch element, wat ook een bijzonder grote misvatting is. Alleen met die statische faktor 'intelligentie' of 'kennis' kan een ingangsexamen zich echter legitimeren als echt predikatief. Men negeert steeds dat tijdens die eerste kandidatuur, eventueel in een bisjaar, een grote vooruitgang mogelijk is.

tionele stabiliteit, liefderlijke zorg, gezondheidsaanpassing tot — je moet realistisch blijven — persoonlijke relaties. Ook Lacante kon uit die gegevens geen valabele konklusies trekken over de te verwachten studieprestaties, ook niet nadat ze haar resultaten kombineerde met een intelligentietest.

Het is juist over dit aspect dat voor- en tegenstanders van selectieprocedures fundamentele van appreciatie verschillen. Tegenstanders van selectie zijn 'absoluut eerlijk', en willen geen enkele student ten onrechte wegselecteren, een beetje naar analogie van het rechtsprincipe 'Niemand is schuldig tenzij zijn schuld bewezen wordt'. Voorstanders van selectie nemen er altijd bij dat een aantal bekwaame studenten weggelekt worden, een beetje naar analogie van het gezegde 'on ne peut faire une omelette sans casser des oeufs'. Zo verklaarde prof. De Meester, overtuigd voorstander van het ingangsexamen bij Toegepaste Wetenschappen, vorig jaar aan Veto: "Dat zal altijd gebeuren. Men moet alleen dat aantal veel lager kunnen leggen dan het aantal studenten dat wel toegelaten wordt en niet lukt."

Hubert De Neve van de Dienst Universitair Onderwijs ging uit van dezelfde redenering, toen hij in '85 de idee lanceerde om het ingangsexamen van burgerlijk ingenieur te veralgemenen voor alle studierichtingen. Hoewel hij toef dat er geen degelijk selectiemechanisme bestaat ("En er blijft de feitelijke realiteit dat dergelijke selectie nooit volkomen is (en dat ook nooit kan zijn): geschikte kandidaten worden geweerd, ongeschikte kandidaten blijven toegelaten — al kan men moeilijk de omvang van beide groepen schatten"), wuifde hij die bezwaren gemakshalve weg: "Dat er op dit moment nog geen 'perfekt', direkt bruikbaar instrumentarium beschikbaar is voor dergelijke selectie, is op zich geen wenzelijk argument tegen dit alternatief. (...) Een konstruktie ervan lijkt op relatief korte termijn een redelijk alternatief..."

Omelet

Toen vanuit onderwijskundig standpunt voldoende aangetoond was dat een eenmalig eksamen als selectiemiddel allesbehalve 'perfekt' was, heeft men vaak geprobeerd om een meer 'verfijnde' selectieprocedure te ontwikkelen: men zou de foutenmarge van een loutere intelligentie- en kennisstest kunnen verkleinen door ook persoonlijkheidstesten af te nemen. Die techniek werd bijvoorbeeld toegepast door het team van prof. J. Stinissen (Psychologie — KUL) bij zijn uitvoerige, driedelige studie 'De overgang van sekundair naar hoger onderwijs' (Acco, 1986-1987).

Stinissen gebruikte een hele batterij testen: een verbaal-numerieke intelligentietest, de test van Drenth voor niet-verbale abstrakte, de Davis-test voor begrijpend lezen, de beroepsinteresseset van Irlé-Wiegersma, het Gordon's persoonlijkheidsproef, ... De resultaten van dit onderzoek lieten doorschineren dat op basis van dit model nauwelijks enige relevante voorspellingen kunnen worden gemaakt. Een aan deze tests onderworpen groep psychologiestudenten leverde aan Stinissen een 'skore' op van 65% juiste predikties. Stinissen wees er zelf op dat, indien men zijn model zou gebruiken om een selectie door te voeren, niet minder dan 34% van de afgewezen ten onrechte zouden zijn geweigerd. Dat is één op drie.

Het ziet er overigens naar uit dat hoe skrupuleuzer pedagogen en differentiepsychologen te werk gaan in het detecteren en meten van factoren die sukses en mislukking bepalen, des te voorzichtiger zij worden in hun oordeel. Dr. Marlies Lacante presenteerde bijvoorbeeld in het kader van dat Ipek-symposium haar studie 'Intelligentie, persoonlijkheid, studiestrategie en studergedrag in relatie tot de studieresultaten'. Eenentwintig niet-kognitieve variabelen had zij geselecteerd om haar doelgroep zo degelijk mogelijk te kunnen beoordelen. Dat ging van verantwoordelijkheidszin, origineel denken en volharding over ome-

Men negeert steeds dat tijdens eerste kandidatuur een grote vooruitgang mogelijk is.

(foto Karel De Weerd)

CHRYSOSTOMOS: VAN FUIF NAAR EKSAMEN?

Volgens een recent Oeso-rapport slaagt in België slechts 48% van de eerste-kandidatuurstudenten. Aan de KUL liggen die cijfers zelfs nog iets lager: voor de periode '84-'85 tot en met '88-'89 bedroegen ze 46%. De 'schuld' hiervoor wordt doorgaans bij kandidaat-studenten gelegd: ze zouden onvoldoende beseffen wat aan de universiteiten verwacht wordt, of ze schatten hun eigen capaciteiten niet goed in. De uiteindelijk niet aanvaarde oriënteringsproef van Daniël Coens kaderde in deze denkrichting. Sindsdien zijn onderwijskundigen naarstig op zoek naar mogelijkheden om eerstejaars beter te oriënteren, met vrijwaring echter van het principe van vrije toegang tot het hoger onderwijs. Recentelijk legden ondermeer Piet Janssens en Hubert De Neve zo'n pakket maatregelen voor aan de leden van Onderwijsraad.

Hierin brengen zij het proces van studiekeuze terug tot enkele belangrijke fazen. Ongeveer vanaf het vijfde jaar middelbaar onderwijs begint de fase van het *sensibiliseren* van de jongere voor de 'taak' van een goede studiekeuze. Tijdens het laatste jaar middelbaar onderwijs gaat de student over tot het *eksploreren* van de verschillende studiemogelijkheden, de *kristallisatiefase* waarin hij zoekt naar de persoonlijke realiseerbaarheid van de gekozen alternatieven, en de fase van *bevestiging*, waarin de instelling van hoger onderwijs de jongere moet inlichten of de door hem gekozen richting beantwoordt aan de verwachtingen. Tegelijk dient volgens de au-

teurs de onderwijsinstelling te peilen of de aankomende student een voldoende specifieke voorkennis bezit om zijn studie met "redelijke kans op slagen" aan te vatten. Tijdens het eerste jaar Hoger Onderwijs tenslotte moet nog aan *studiegeleiding* gedaan worden.

Volgens Janssens en De Neve moet de oriëntering van de jongere vooral, en meer dan nu, bijgestuurd worden tijdens dat laatste jaar middelbaar onderwijs. Het KUL-voorstel van een 'oriëntatieweek' in september, vlak voor het begin van het akademiejaar, wordt door de auteurs niet zinvol geacht: het komt te laat, want "de abiturient heeft recht op een degelijke 'zelfkennis' vooraleer hij zich volledig in een bepaalde keuze oriënteert." En die keuze maakt hij doorgaans vóór september.

Daarom herhalen zij een voorstel dat Janssens vorig jaar ter tafel legde tijdens een studiedag van monitoren van de KU Leuven: het vervroegen van de proefexamens (*partieels*, zegt Janssens) met een vol jaar, naar de maand januari van het laatste jaar sekundair onderwijs — dus ongeveer tijdens de 'theoretische' kristallisatiefase. Deze verplichte *chrystostomosproef* zou de laatstejaars moeten onderwerpen over wiskunde, moedertaal en een derde vak naar keuze. Door zowel de eindvereisten van het sekundair onderwijs en de beginvereisten van het hoger onderwijs in deze proef te verwerken, zouden kandidaat-studenten hiervan zeer goed gebruik kunnen maken tijdens hun studiekeuze.

Hoewel die chrystostomosproef niet alleen uit onderwijskundig oogpunt merklijk zinvoller is dan Coens' voorstel, maar ook een 'politiek' voordeel heeft (een half jaar voor de eindeksamen in het sekundair onderwijs kán zo'n proef moeilijker anders dan volledig vrijblijvend zijn, anders verliezen die eksamen helemaal hun zin), twijfelen we toch een beetje aan de intenties van de auteurs. De Neve is reeds lang voorstander van een veralgemening van het ingangsexamen Toegepaste Wetenschappen (zie hiernaast), en ook in deze nota werd hierop eksplisiet teruggekomen. Janssens meldt dan weer dat zijn proef ondermeer als voordeel heeft dat de vijftien procent 'manifest ongeschikte studenten' tijdig opgespoord zouden kunnen worden. Hoe ziet Janssens dat? Wil hij inderdaad, zoals hij vermeldt, enkel die proef afnemen "om op gefundeerde wijze de kansen op sukses in te schatten", dan is zijn voorstel het bedekuteren waard: ook vandaag ondergaan laatstejaars een hele batterij vrijblijvende tests en gesprekken, afgenomen door de PMS-centra. Of is hij er toch voorstander van om in bepaalde gevallen (bijvoorbeeld bij die 'manifest ongeschikten') normerend te werken?

De vrees blijft immers reëel — we kennen tenslotte onze politieke klasse — dat na afdienbare tijd de 'modaliteiten' aangepast worden: dat de vrijblijvende 'chrystostomosproef' een dwingend 'zomerproef' wordt: een ingangsexamen, dus.

(WP)

Sinekure

De eis van de geneeskundestudenten gaat echter nog een stapje verder. Waar het toegangsksamen voor burgerlijk ingenieur enkel pretenderend om de 'waarschijnlijk onbekwame' kandidaat-studenten weg te zuiveren, hebben de voorstanders van NC in geneeskunde aan die motivatie uiteindelijk geen bodschap. Zij willen gewoon het aantal studenten beperken, ook de bekwaame studenten. De ultieme betrachting is immers dat de groep gediplomeerde dokters vermindert, een groep waarvan we mogen aannemen dat die, na minstens zeven jaar universitaire studie, nog enkel uit 'bekwamen' bestaat.

Het laat zich raden dat zo'n ingangsexamen 'versie geneeskunde' bepaald genadeloos zal zijn voor de zwakste studenten — bijvoorbeeld die met de slechtste vooropleiding, dus meestal ook die jongeren die afkomstig zijn uit de lagere sociale klassen. Speciaal ter attentie van de voorstanders van dergelijke selectie kunnen we nog een laatste referaat aanbevelen uit hogervermeld Ipek-symposium. Herman Verhaeghe (LUC) sprak toen over 'Samenhang tussen de aanvangskenmerken van de eerstejaarsstudenten geneeskunde en hun studieresultaten', waarin hij uitdrukkelijk vermeldde "dat academische studieprestaties slechts zeer ten dele verklaarbaar en voorspelbaar zijn op grond van klassieke intelligentie- en persoonlijkheidstests". Alle ernstig onderzoek toont dus aan dat "een eerlijke en strenge selectie" bepaald geen sinekure is, ook niet bij geneeskunde.

Walter Pauli

Herinnering aan een revolutie: De Opdracht

Heiner Müller vereenvoudigd

Het programma van 'De Opdracht' in een productie van het Kaaitheater is een boekje vol filosofische citaten en geloofsuitspraken van Müller. Het is klein en koddig, maar het heeft hoegenaamd niets te maken met de inhoud van het stuk. Waarschijnlijk vonden de opstellers ervan dat het toneelspel er voldoende in slaagt die inhoud om te zetten tot een relatief gemakkelijk te begrijpen stuk. Bij Müller is dit niet altijd evident.

Heiner Müller heeft een duidelijke filosofie over het schrijven van toneelstukken. Het publiek interesseert hem niet; enkel het schrijven is de zorg van de auteur. De toeschouwers worden gedwongen creatief te zijn. De regisseur krijgt de zwaarste rol. Op een of andere manier moet hij uit poëtische en chaotische teksten beelden creëren die verhelderend werken. Eerdere opvoeringen hebben de moeilijkheid van zo'n taak bewezen. Jan Ritsema (Maatschappij

Discordia) is er in zijn 'Opdracht' deze keer in geslaagd de tekst simpel voor te stellen. De vraag is wel of Müller het ooit zo eenvoudig bedoeld heeft.

Toch is het een 'onverwachte' voorstelling. De acteurs (Bea Rouffaert, Dries Wieme en Dirk Roothoof) wachten tussen het publiek op het begin van de voorstelling. Wanneer die aanvangt, gaat het licht niet uit. De start is vals: er wordt uitleg gegeven over de repetities alsof we nu slechts in een verder stadium ervan beland zijn. De sfeer is heel luchtig en lacherg. Roothoof valt schijnbaar onopzettelijk van zijn stoel en Bea leest nota's over de opvoering af van een op tafel liggend blad. Ook de spreekrichting valt op: de acteurs spreken met elkaar maar viseren het publiek. De indruk dat de acteurs zichzelf blijven en niet naar een bepaald personage transformeren wordt alleen maar versterkt door hun alledaagse kledij.

De vertoning zit vol teatrale metafoeren: schminken lijk meer op schilderen. Een achteraan hangend scherm toont uitvergrootte videobeelden. De spreker is simultaan mee te volgen via een

close-up van zijn gezicht en doet het publiek kiezen waar het zijn aandacht op vestigt. Ofwel blijft iemand in beeld die niet spreekt en wordt de tijd doorbroken door het verdragend effect van de beelden.

'De Opdracht' gaat op het eerste zicht over de tijd na de Franse revolutie en de slavenverrijding in Jamaica. Het nieuwe bewind in Frankrijk, vertegenwoordigd door burger Antoine, stuurt drie gezanten - Galloudec, Bretoense boer en beroepsrevolutionair, Sasportas, een zwarte en Debuissou, zoon van een slavenhandelaar, student in de medicijnen, en een soort 'linkse intellektueel' en leider van de expeditie - naar de kolonie Jamaica om er een slavenopstand te organiseren en zodoende ook daar de idee en een regime van *liberté, égalité* en *fraternité* te installeren. Maar die opties worden overal verraden: in Frankrijk grijpt Napoleon de macht. Bij de drie valt het 'masker van de revolutie' af. Hun verschillende motieven drijven hen uit elkaar.

Ben uit de aanvang van het stuk overhandigt een boodschapper aan burger An-

D.T.P.

Professioneel sekretariaat

VERWERKING •

TEKST

(advocaat)

STAVAN

PUBLISHING

VERTALINGEN

TEL. 016/35 06 01 FAX 016/35 07 12

GEMEENTESTRAAT 1 3010 KESSEL-LO

toine een brief die Galloudec op zijn sterfbed schreef en waarin hij zijn opdracht teruggeeft: Debuissou heeft de zaak verraden, de zwarte Sasportas werd opgeknoopt, de hele onderneming is mislukt. En ook Antoine verradt zijn vroegere overtuigingen: hij laat de boodschapper weten nooit ene Galloudec gekend te hebben.

Deze vier personages en nog een reeks andere waaronder Bonaparte en Robespierre worden door de drie acteurs vertolkt. Dikwijls weet men slechts door opvallend woordgebruik of details wie aan het woord is. Dirk Roothoof speelt in zijn eigen, heel expressieve stijl. Hij kijkt het publiek recht aan en reageert ook echt op de reacties ervan, vooral tijdens het weerklinken van een stroperig liefdesliedje van Pavarotti. Als dit liedje voor de tweede keer te horen is aan het einde van de voorstelling komt het helemaal anders over. Deze keer heeft het een wrange bijklink: twee slachtoffers van de revolutie zijn net gesneveld. De schokeffecten die hun dood met zich meebrengt, dragen alleen maar bij tot dit grandioze einde.

soort liefdesverklaring. Galja staat stil en waarde Valerka 'dat nog eens opnieuw te zingen'. Op dat moment draait de kamera ongeïnteresseerd weg, laat Galja en Valerka voorgoed achter en toont een landschap.

In de daaropvolgende shots bereikt het verhaal zijn einde. Het opent met het lijke van Galja dat op een kruiwagen het dorp wordt binnengereden. Een aantal dorpsbewoners verzamelt zich rond de kruiwagen. Als ze daar allemaal staan komt een naakte vrouw met een bezem tussen haar dijen uit een huis gelopen en cirkelt, luidekeels wartaal uitslaand, om de dorpelingen heen.

In het voorlaatste shot lijkt de kamera na vele bewegingen eindelijk tot rust te komen bij twee kinderen, een meisje en jongetje, die voor de kamera poseren. Op dat moment verrijst het verhaal van Galja en Valerka, wordt hun taak om te vechten tegen de wantoestanden in Soetsjan overgedragen aan twee nieuwe kinderen. Een nieuwe film lijkt op dit eigenste moment te kunnen beginnen.

Uit dit proscé (Sta stil. Sterf. Verrijst) spreekt een niet-aflattend optimisme telkens opnieuw te vechten tegen elke opduikende ellende en lelijkheid. Op die manier is "Sta stil. Sterf en Verrijst" meer dan een verhaal, een manier van kijken. Eén die we goed kunnen gebruiken.

Dimitry Masyan

'Sta stil, sterf en verrijst' van Vitali Kanevski, woensdag 26 en donderdag 27 februari, telkens om 20.30 u en 22.30 u in auditorium AV 00.17 (tegenover het Stuc), toeg. 100/130 fr.

Sta stil, sterf en verrijst

Ze drijft en zal nooit zinken

Film kijkt naar dingen, stopt ze in een klein zwart kader, maakt toestanden toegankelijk, brengt mensen en situaties dichterbij. Maar meer dan dat dringt hij - op de manier van kijken - een visie aan de toeschouwers op. In 'Sta stil, sterf en verrijst' van Vitali Kanevski, die op het festival van Cannes 1990 de Caméra d'Or in de wacht sleepte en ook een Europese Oscar (Félix) kreeg voor het scenario, heet die manier van kijken: Sta Stil. Sterf. En Verrijst.

Het verhaal speelt zich af in Soetsjan, een mijnbouwdorp in het oosten van de Sovjet-Unie vlak na de Tweede Wereldoorlog. Soetsjan is een harde, dicht opeengepakte samenleving, waar elk contact als vanzelfsprekend gepaard gaat met duwen, trekken, slaan of schoppen en met veel geschreeuw: hoe dichterbij men bij elkaar staat, hoe harder men schreeuwt, als het ware om een afstand te scheppen die er in die wereld niet is. Iedereen heeft immers met iedereen te maken: kinderen met krankzinnigen, gebrekkigen met zakkenrollers, arbeiders met schurken, oudjes met teven.

In het eerste, langste deel van de film is het benauwende van dat noodzakelijk samenhouden nauwelijks voelbaar. De bedrijvigheid is groot, de handeling staat nergens stil, er is veel contact, zinnige dialoog. Eigenlijk is men voortdurend bezig kollektief 'ieder voor zich' te zijn en daarbij heeft iedereen elkaar hard nodig.

Temidden van deze *mêlée* leven Valerka en zijn vriendinnetje en beschermengel Galja, beiden ongeveer twaalf jaar oud. Met deze hoofdpersonages wordt in deze vale, troosteloze wereld een enkele meer lichtvoetige nuance aangebracht. Vooral Valerka haalt veel katekwaad uit (om bij dreigende ontdekking door Galja gered te worden). Hij strooit gist in de toiletten van zijn school en zingt op het schoolplein over Stalins 'stinkende', in plaats van blinkende, daden.

De film toont hoe Valerka's oorspronkelijk nog speelse opstandigheid ontwaard in een provocerende, uitdagende houding ten opzichte van de samenleving. Sprekend voor die evolutie zijn twee scènes. In een eerste laat Valerka 'enkel nog maar' een lokomotief ontsporen. Tegen het einde wandelen Galja en

hij op een spoorweg terwijl een goederrein trein snel nadert. De jongen en het meisje blijven rustig verder keuvelen en jagen de machinist behoortlijk de stuipen op het lijf, alvorens op het allerlaatste nippertje weg te springen.

De bewoners van Soetsjan zijn meer dan vertrouwd met dood en ellende. Ze springen er spottend en speels mee om. Er wordt veel gezongen, melodieus, opgewekt: "we zien elkaar nooit meer terug", en geschreeuwd, als het ware om het gezicht te verdoven en de miserie weg te kijken.

Het geluid hangt meer dan anders buiten en boven het beeld, zonder zich er echt van los te maken. Als dat toch gebeurt, krijgt het beeld onmiddellijk iets mysterieus, angstaanjagends. Op een bepaald moment zitten Galja en Valerka geamuseerd te lachen, maar in feite horen we drie 'lachen', die van de twee kinderen, en een derde schorre lach, blijkbaar van een oude man.

Hier en daar wordt het verhaal van Valerka en Galja weggedacht om aandacht te vragen voor de algemene menselijke toestand waarin de bevolking van Soetsjan verkeert.

Nu eens is de kamera overal, flexibel en erg dichtbij. Hij zweeft tussen hoofden, wordt meegesleurd in het gedrum.

Dan weer hangt hij stil en is opvallend onverschillig voor wat beweegt. Regelmatig ziet men halve gezichten en lichamen of liggen de personages in de rand van beeld. Op deze momenten staat de film stil, vergewist zich van de mooie lelijke toestand en sterft van genot.

Hetzelfde kijkproscé (Sta Stil. Sterf. Verrijst) is ook aanwezig in de dramatische structuur. Een zorgvuldige opbouw is afwezig. Het verhaal dat over het eerste deel is uitgestrooid is eigenlijk niet veel meer dan een 'kaal' konflikt dat in een handvol gebeurtenissen tot een klimaks eskaleert; een breekbare keten, uitgerekt over een dik uur verteldij. Er wordt niet veel moeite gedaan om de ontwikkeling - van het stelen van Valerka's schaatsen via de trein die hij laat ontsporen tot zijn daaropvolgende vlucht - meeslepend te maken.

Er wordt volstaan met causale verbanden die in de tussenliggende scènes niet gekompliceerd of uitgewerkt worden, maar eerder weggewerkt. De film lijkt ernaar te willen streven dat je het verhaal vergeet ten gunste van een algemene situatieschets.

Dat wordt heel duidelijk in de laatste twee scènes van de film. In de voorlaatste scène lopen Valerka en Galja over de bewuste spoorweg. Valerka zingt een

Valerka en Galja: kwajongensstreken tegen een angstaanjagende achtergrond.

Veertiendaagse tegen racisme

Koncentratiescholen: zwart, maar vooral kansarm

Dit jaar hebben de Studenten Tegen Racisme (STeR) opnieuw de laatste week van februari uitgekozen om hun 'veertiendaagse tegen racisme' te lanceren. Het informatieve luik concentreert zich ditmaal rond de problematiek van het migrantenonderwijs. Een van de grootste bedreigingen voor het multiculturele onderwijs is de evolutie naar concentratiescholen. Deze scholen, vaak gelegen in kansarmoede- buurten waar de migranten proportioneel gezien oververtegenwoordigd zijn, kampen met serieuze problemen. Dinsdagavond organiseert STeR hierover een debat met Veronique De Leener, sinds vijf jaar verbonden aan de 'Foyer', een vormingscentrum van Molenbeek, Mark Verlot van het koninklijk Commissariaat en Wilfried Vanneste, voorzitter van de werkgroep onderwijs van Agalev en jarenlang werkzaam in 'De buurt' een onderwijsopbouwwerk met vooral Turkse kinderen.

Het tot stand komen van een concentratieschool verloopt praktisch altijd volgens hetzelfde scenario. Eens een bepaalde school de naam heeft een 'migranten school' te zijn, verdwijnt steeds meer autochtone kinderen naar andere scholen waar men via tal van drempels en toelatingsvoorwaarden, weigert migrantenkinderen op te nemen. Deze 'witte vlucht' zorgt ervoor dat scholen waar men wel migranten toelaat evolueren naar 'zwarte' concentratiescholen.

Het probleem van de concentratiescholen kan men echter niet losmaken van een globale kansarmoede-problematiek. In een studie van Godielieve Van Geertruyen die enkele maanden terug haar dokortitel haalde met een verhandeling over 'Kulturele en sociaal-ekonomische factoren die de slaagkansen en doorstroming van migrantenkinderen in het onderwijs beïnvloeden' wordt zelfs gesteld dat de leerproblemen waarmee de migrantenkinderen af te rekenen krijgen vergelijkbaar zijn met de problemen van kinderen van Belgische kansarmen. De culturele verschillen zouden veel minder effect hebben op de studieresultaten dan de sociaal-ekonomische factoren. Volgens deze studie kunnen de

onderwijsproblemen waarmee migrantenkinderen kampen dan ook enkel opgelost worden door werk te maken van een tewerkstellings-, huisvestings- en minimuminkomenbeleid. Dit zou dan niet enkel de migranten ten goede komen maar ook de Vlaamse kansarme jongeren.

Logopedisten

Volgens Van Geertruyen spelen toch een aantal culturele factoren een niet onbelangrijke rol. "De meeste migrantenkinderen vertonen een duidelijke taalachterstand wanneer ze in het basisonderwijs terecht komen. Maar zo'n groot verschil met hun medeleerlingen uit kansarme gezinnen is er toch ook weer niet, aangezien men ook in die groep te kampen heeft met taalar-moede." Wat de taalvaardigheid van de migrantenjongeren in de onderwezen taal (zeg maar de landstaal) betreft, blijken gemengde scholen gunstiger te zijn dan concentratiescholen. Op de speelplaats spreken de kinderen bij voorkeur de moedertaal, in een concentratieschool is dat Arabisch. De taalvaardigheid in de onderwezen taal heeft

echter een directe invloed op de mate waarin de leerlingen de stof tot zich kunnen nemen. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat het onderwijsniveau in een concentratieschool lager ligt dan in de gemiddelde Belgische school. Naast die taalvaardigheid komt ook nog het fenomeen van de denkontwikkeling van kinderen; behalve de taal waarin kinderen denken, is ook de manier waarop zij denken cultureel bepaald. Zo eindigen migrantenkinderen, zoals kansarme arbeiderskinderen, meestal in het beroeps-onderwijs; van algemeen vormend onderwijs is er voor hen weinig sprake.

De idee van een gedwongen spreiding om de groeiende polarisatie tussen witte en zwarte scholen af te remmen, staat echter haaks op een ware integratie-gedachte. Dit zou een onemancipatorische maatregel zijn, terwijl integratie juist emancipatie veronderstelt. Spreiding kan geadviseerd worden op basis van een vrije keuzemogelijkheid, maar dat zou aan twee belangrijke voorwaarden moeten worden gekoppeld. Ten eerste zouden alle scholen de inschrijving van allochtone kinderen moeten waarborgen, en daarnaast zou dit moeten gepaard gaan met een degelijk woonbeleid en een verantwoorde stadsrenovatie. Vanuit migrantenhoek konstateert men zelfs een tendens tot vrijwillige spreiding, doordat Arabische ouders hun kinderen naar 'witte' scholen sturen omdat ze daar taalvaardiger worden in het Nederlands of het Frans. Deze spreidingstendens zou van overheidswege kunnen gestimuleerd worden in alle scholen van alle netten.

Koninklijk commissaris voor het migrantenbeleid Paula D'Hondt geeft in haar rapporten enkele richtlijnen voor de overheid om de tendens naar concentratiescholen tegen te gaan. In de opleiding van leerkrachten zou meer aandacht moeten besteed worden aan het onderwijskundig en sociaal omgaan met migrantenkinderen. Voor leraars die al aan de slag zijn, is bijscholing op dit vlak aangewezen. Daarnaast zouden scholen die inspanningen leveren om de integratie van migrantenkinderen en -jongeren te bevorderen, moeten worden 'beloond'.

Volgens Paula D'Hondt moeten de volgende klemtonen in het beleid gelegd worden: het meer individueel begeleiden van de migrantenkinderen en het aanmoedigen van contacten tussen migrantenouders en de scholen, het bevorderen van de contacten tussen Vlaamse en migrantenkinderen, het belang van de Nederlandse taal, in het bijzonder voor kinderen die nog niet lang in ons land verblijven en het onderwijs in de eigen taal en cultuur.

Schoolmoe

Het zal niet gemakkelijk zijn om de concentratiescholen opnieuw aantrekkelijk te maken voor Belgische ouders. In dit kader heeft Agalev een voorstel gedaan om extra ondersteuning aan concentratiescholen te geven met aparte klasnormen zodat opnieuw een hoogwaardig onderwijs mogelijk wordt en de aantrekkingskracht van de school voor autochtone kinderen verhoogt.

De leerlingentelling, nodig voor het bepalen van de ambten in een school, moeten aangepast worden aan de realiteit. Nu wordt de subsidiëerbare ambten van leerkrachten vastgelegd door een eenmalige telling op 1 oktober. Dit leidt tot scheefgetrokken situaties: scholen houden leerlingen binnen tot 1 oktober, daarna worden de 'weerspannige' leerlingen (lees: migrantenkinderen) uit de school verwijderd. Het vrij onderwijs heeft hierbij het grootste voordeel: zij kunnen na 1 oktober leerlingen weigeren. Het officiële onderwijs wordt bij wet verplicht alle leerplichtige jongeren die zich aandienen, op te nemen. Dit leidt tot overvolle klassen - zeker in het

beroeps technisch onderwijs - van de officiële netten. Meerdere tellingen per jaar zijn een eenvoudige oplossing voor dit probleem. Daarnaast kan er ook een kwalitatieve meting gehouden worden, die rekening houdt met de aard van de schoolbevolking.

Leerkrachten moeten de moed erin houden terwijl het didactisch materiaal al tien jaar aan vervanging toe is en noch op pedagogisch gebied, noch op financieel vlak, steun van de overheid krijgen. Leerkrachten moeten zich handhaven in een school waar de dominerende cultuur de islamcultuur is. Dit betekent dat zij gekonfronteerd worden met andere waarden en normen, soms met doelstellingen van de ouders die haaks staan op deze van de school. Problemen met uitstappen, zwemmen, communicatie met de ouders... komen veel voor. Gemotiveerde leerders zijn juist in deze scholen meer dan nodig. Concentratiescholen moeten multicultureel gemaakt worden en dat vraagt ook een samenwerking tussen de buurt en de school. Het begeleiden van leerlingen buiten de school, de kinderen inschakelen in het buurtwerk, het aantrekken van buitenlandse leerkrachten zijn nodig om de school tot multicultureel centrum te laten uitgroeien dat verenigd is met de buurt.

Good-will

Ondanks de pleidooien van Paula D'Hondt kan men in België bezwaarlijk spreken van een totaalbeleid. Onze politici met hun gebrek aan politieke moed, hebben wel al een resem halfslachtige maatregelen op hun curriculum staan: extra taalleerkrachten in een nepstatuut, maatregelen tot volstrekt onvoldoende begeleiding van migrantenouders bij het ondersteunen van de schoolopvoeding van hun kinderen, een bijna geïnstitutionaliseerd verwijssysteem van concentratieschool naar een aanpassingsklas in een 'koncentratiemidden-school' en vandaar rechtstreeks naar de concentratie-afdelingen: hout, bouw, metaal, lassen, snit en naad, huishoudkunde,...

Toch zien we dat mede door het verkiezingssucces van het Vlaams Blok de Vlaamse Gemeenschap van plan is haar inspanningen voor het migrantenonderwijs serieus op te drijven. Voor de basis- en secundaire scholen in Vlaanderen wordt in de komende jaren telkens bijna 800 miljoen extra uitgetrokken - goed voor zo'n 800 bijkomende leerkrachten in het migrantenonderwijs - om onder meer de minder goede schoolresultaten van migrantenkinderen op te

trekken, hun leerachterstand weg te werken en hun schoolambities te verhogen. Aan deze positieve diskriminatie van het migrantenonderwijs zijn echter ook enkele risico's verbonden: wanneer dit beleid niet gestuurd wordt in een onderwijsvoorrangbeleid voor kansarmen bestaat het gevaar dat de polarisering tussen migranten en kansarme Belgen nog vergroot.

Aleydis Devillé
Pieter Vandekerckhove

STER-AGENDA

De 'veertiendaagse tegen racisme' van STeR gaat dinsdagavond om 20.00 u van start met een debat rond 'koncentratiescholen' in het Maria-Theresiakollege, lokaal 00.14. Woensdag neemt STeR samen met nog 38 andere Leuvense verenigingen deel aan de 'optocht voor solidariteit en gelijkheid' die georganiseerd wordt door het Anti-Racistisch Forum Gastvrij Leuven. Deze optocht vertrekt aan het Ladeuzeplein om 18.30 u. Na de optocht gaan alle anti-racisten uit de bol op de STeR-happening in de Lido. Voor amper zeventig frank kan je een drietal optredens meemaken: Bram (van het intercultureel songfestival), The Joystyx en The Same. Daarna wordt er 'multicultureel' gefeild.

Om van de optocht en de fuif te bekomen, biedt Alma de volgende dag, in samenwerking met STeR, een Noord-Afrikaans Candle-light dinner aan. In alle Alma's wordt die dag 'Kefta de left' geserveerd en 's avonds treedt in Alma II Ali en Hammou Kemous, twee berbermuzikanten op. STeR heeft op deze Candle-light dinner de Noord-Afrikaanse jongeren uit het Leuvense eksplicit uitgenodigd.

Tijdens de tweede week worden in samenwerking met Historia een tweetal films geprogrammeerd in MSI 03.18: 'Do the right thing' en 'Le thé au Harem d'Archimède'. (AID/PVDK)

C.E.V.A.: Intensieve CURSUS FRANS in zonnig Z- Frankrijk in volledige gerestaureerde hoeve met groot zwembad (zomer). Les in kleine groep op jouw niveau. Speciaal tarief studenten voor Krokus - Pasen - mei (right) juni en september. Info + brochure: C. Indeken, 23.42.05, 47.12.44 of 02.762.97.62

Woensdag 26 februari om 18.30 uur
Ladeuzeplein

OPTOCHT VOOR SOLIDARITEIT EN GELIJKHEID

Stop het opkomend racisme en sluipend fascisme
organisatie: Anti-Racistisch Forum

Ondersteunen het platform (o.a.):

Loko, Isol, STeR, Universitaire Parochie, Student Aid, 11.11.11-studenten, MLB, Agalev-studenten, JAC, Labyrint, Maja, Roze Drempel,...

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Horizontaal - 1 Organisatie die opkomt voor het milieu 2 Vier - Hoofddeksel 3 De wereld en het heelal betreffende 4 Optuigen - Frans eiland 5 Dierenverblijf - Europeaan 6 Legerafdeling (afgekort) - Vruchtbare leemsoort 7 Bovenste deel van een bepaalde helm 8 Boom - Nauwe passen 9 Griezelt - Vogel 10 Kantoorbediende - Ontkenning.

Vertikaal - 1 Legt aan - Zoekt eikels 2 Dierlijk produkt dat illegaal wordt verhandeld - Zoogdier 3 Leiding om ongezuiverd water te lozen 4 Ontzaglijke - Muzieknoet 5 Voorzetel - Klanknabootsing van een kort en scherp geluid 6 Hoogtepunten - Meisjesnaam 7 Milieuvriendelijke verwerking van afvalstoffen 8 Plaats in Henegouwen - Schokken 9 Geliefde van Psyche - Een zekere 10 Lichaamsdeel - Een kunstwerk vervaardigende.

Debat over de noodzaak van vrouwengeschiedenis

Vrouwen leven nog altijd onder hun maat

In het kader van het debat over vrouwengeschiedenis dat door **Historia** en **Voltooid Verleden** georganiseerd wordt, sprak **Veto** met een van de sprekers die woensdagavond hun visie komen verduidelijken. **Denise Keymolen** is docente aan de Sociale Hogeschool Heverlee. Ze heeft een folder 'Stap voor stap' en een video samengesteld om scholen of partikulieren te informeren over dit onbekend terrein.

Veto: Hoe en wanneer is men aandacht beginnen besteden aan de vrouwengeschiedenis?

Keymolen: «Vanaf de zeventiende, achttiende eeuw hebben vrouwen zich bezighouden met schrijven over vrouwen. Maar dit kwam pas echt van de grond op het einde van de negentiende eeuw. Vrouwengeschiedenis werd lang als onbelangrijk beschouwd. Vooral de tweede feministische golf (jaren '70) heeft daar verandering in gebracht. Ik ben nu bezig met een doktoraatsstudie over **Victoire Cappe**, een Waalse die meewerkte aan de eerste feministische golf in België (1886-1914) maar zich geen feministe noemde.»

«De eerste golf werd door burger vrouwen opgezet. In Vlaanderen stichtten de Kristelijke vrouwen met als belangrijk figuur **Louise Van der Plas**, eigen vrouwenlijden en propageerden een heel programma van wijzigingen. Deze traditionele vrouwenbewegingen waren alvast een hele stap vooruit want voordien bestond het enige verenigingsleven onder de vorm van kongregaties. De grote bron van verontwaardiging bij deze vrouw was de veronderstelde gehoorzaamheid aan de man; de macht van de man in het gezin bleef echter onbesproken.»

«Zowel **Victoire Cappe** als **Louise Van der Plas** spraken van 'gezond feminisme' dat een lotverbetering van de vrouw nastreefde. Konkreet werd dit vertaald in het oprichten van mutualiteiten van vrouwen, syndikaten, ontspanningsverenigingen en studie-avonden. De term 'emancipatie' kwam niet aan bod want dit verwoordde een man-viandige houding wat voor kristenen niet door de beugel kon. In hun ogen hield zelfs de term 'feminisme' al een ondergraving van de maatschappij in, daar het geassocieerd werd met socialisme. In kringen van katoelike en sociale leiders probeerde men dit gevaar in te dijken door de beweging te begeleiden en te zorgen dat het bij een beheerste lotverbetering bleef. Dat ze op dat vlak heel erg moesten optellen - wilden ze toch iets bereiken - wrong wel degelijk. **Cappe** neemt soms zeer inkoherente standpunten in. Vrouwen bevonden zich in feite toen nog in de middeleeuwen wat onderwijs, politiek of maatschappelijke ontwikkeling betreft.»

«De tweede feministische golf werd in 1966 in Herstal door arbeidervrouwen op gang getrokken met hun eisen voor gelijk loon.»

Veto: Intussen is de maatschappelijke visie op de evenwaardigheid van vrouwen toch heel erg veranderd. Blijft vrouwengeschiedenis nu nog nodig?

Keymolen: «Heel erg. Ik vind het echt zonde dat men vrouwen hun geschiedenis onthoudt. Hoe moet men als vrouw de plaats in de maatschappij bepalen, als men het kollektief geheugen kwijt is? Een vrouw is een stuk van haar individualiteit kwijt omdat ze niets weet over haar geschiedenis.»

«Om vrouwengeschiedenis te beschouwen moeten vrouwen beseft krijgen van hun potentieel kunnen. **Aafke Komter** heeft het over 'de macht van de vanzelfsprekendheid in relaties tussen mannen en vrouwen'. Een van de belangrijkste taken van geschiedenis is het aankweken van kritische zin en het ondermijnen van de vanzelfsprekendheid. Voor dit onderdeel van de geschiedenis schept dit wel problemen. Eerst en vooral is de kollektieve geschiedenis van de vrouwen niet gekend en bovendien kan niet verondersteld worden dat mannen die vanzelfsprekendheid zullen doorbreken.»

«**Maurice Olender** zegt daarover: "Nous vivons en deux temps, le temps du présent et le temps du passé. Les réflexes sont là et ils viennent de loin." Mensen hebben automatische reflexen die doorbroken moeten worden. Een voorbeeld is het fenomeen van de 'nieuwe vaders'. Omdat er in de huidige economie twee

verdieners nodig zijn, is het de norm geworden dat een man ook karweiend doet. Mannen voelen zich nu echter bijzonder welwillend en goed omdat ze helpen. En daar ligt het probleem. Waarom is er die neiging nog om te veronderstellen dat vrouwen beter zijn in het huishouden?»

«Ik wil niemand de schuld geven, maar mannen hebben dat bevoordeeld. In de negentiende eeuw kwam er moeizaam een verbetering van het onderwijs tot stand. Eerst normaalschool, daarna lager middelbaar onderwijs. Ondertussen was er in 1880 de sociale kwestie en de oproer van de arbeiders. Alle regeringen begonnen plots te hameren op huishoudonderwijs, omdat ze geloofden dat dit de sociale kwestie in de hand kon houden. Die scholen hebben een enorme invloed gehad. Vanaf de Tweede Wereldoorlog zijn die achterhaald, maar geschiedenis is 'histoire de longue durée'. Het blijft een mentaliteitskwestie.»

Veto: Houdt de aandacht voor vrouwengeschiedenis als aparte discipline geen gevaar in voor de nog steeds nodige emancipatie?

Keymolen: «Uiteindelijk wel, want vrouwen worden daardoor in een getto ondergebracht. Maar als je een inhaalbeweging moet maken, moet je eerst bijzondere aandacht aan het onderwerp schenken. Volgens mij zou dit niet als een aparte discipline beschouwd moeten worden. De benaderingsmethode is immers even rigoreus en strikt als voor elk ander onderdeel van de geschiedenis. Vrouwen vormen echter nog steeds een 'quantité négligeable' en verdienen dus extra aandacht.»

«Als ik naar het nieuws kijk of rondgeleid word in het parlement, besluit mij een vervelend gevoel bij het zien van al die heren. Waarom komt de andere helft van de mensheid niet aan zijn trekken? Ik ben er vast van overtuigd dat vrouwen onder hun maat leven. Vrouwen hebben altijd veel besommeringen op zich genomen en als ze zich dan toch ontplooiën, gaan ze zich ver te boven. **Gisèle Halimi** zet het in een vraag: "Zijn we dan gek dat we dit slikken?" Gezin en carrière combineren weegt loodzwaar, maar het gezin alleen volstaat niet. Kinderen blijven niet eeuwig thuis en daarna merkt de vrouw dat ze belangrijke dingen verwaarloosd heeft.»

«Als ik zeg dat vrouwen onder de maat leven bedoel ik niet dat ze onderdrukt worden. Vóór de tweede feministische golf heeft men de vrouw nooit als iets anders gezien dan als huisvrouw en moeder. Elke vrouw heeft echter veel meer streven in zich. Het is onzinnig dat een vrouw moet kiezen tussen carrière en gezin. Iets als arbeidsduurverkortings kan een grote vooruitgang betekenen, maar mannen kiezen dan voor meer vakantie in plaats van kortere

werkdagen, omdat dit enkel al uit economisch standpunt veel voordeliger is. Een belangrijk punt (in de emancipatiestrijd) is daarom het verwerven van macht. Hoe moet men sterk genoeg worden om eisen te doen invilligen?»

Veto: Hoe groot ziet u de invloed van ideologieën en van de Kerk op de emancipatie van vrouwen?

Keymolen: «Ik relatieveer het gewicht dat andere historici aan ideologieën geven. De enkele ontsane ideologieën zijn bewust opgezette acties. **Marxisme** heeft een bovenlaag overtuigd, maar om het de massa te doen geloven moest geweld gebruikt worden.»

«Er wordt veel aan de Katoelike Kerk verweten, maar de liberalen hadden begin deze eeuw dezelfde opvattingen, net zoals de socialist. **Marx** en **Engels** vergeleken vorige eeuw reeds de verhouding tussen man en vrouw met die tussen patroon en arbeider. Dit hield een dubbele onderdrukking in: als de man onderdrukt wordt op het werk, heeft hij toch nog een machtspositie thuis. Deze theorie werd evenwel slechts vluchtig aangehaald. Ook de socialisten hebben er later nooit werk van gemaakt.»

«De Katoelike Kerk hing een beeld op van de karaktersterke vrouw. Als voorbeeld nam men **Maria wiens sterkte school in het mannoedig verdragen, zonder expliciet initiatief te nemen. Het respect voor de persoon kwam door het feit dat vrouwen 'gehoorzaam' waren. Jan Romein vat deze ambigüé discussie als volgt samen: 'De vrouw zit op een ereplaats, maar die bevindt zich onder een stolp.' De vrouwelijke waardigheid wordt opgehemeld maar daar blijft het bij. Wordt er ooit gesproken van 'God de Moeder'? Mensen associëren alles met de 'God-de-Vader' en 'God-de-Zoon'- opvattingen. Waar in de Openbaring wordt er van de vrouw gesproken? Vrouwenemancipatie ondergraaft in die zin wel degelijk de maatschappelijke orde als zelfs het geloof in vraag gesteld wordt.»**

Veto: Wat is het aanzien van de discipline vrouwengeschiedenis?

Keymolen: «Vrouwengeschiedenis bestuderen blijft minderwaardig. Iemand die de capaciteit heeft, kan die toch daarvoor niet gebruiken. Als een vrouw zich wil integreren moet ze werken rond een economisch thema. Vrouwen zijn heel lang afzijdig gehouden van interessante of boeiende dingen als politiek en sociologie. Vrouwengeschiedenis is dus zeker niet de meest boeiende geschiedenis. Ik vertrek vanuit een verwondering over die afzijdigheid of ondermaatsheid van vrouwen, die niet voortkomt uit een fysieke of karakteristieke minderwaardigheid, maar uit heel veel verschillende factoren. Vrouwen denken dat ze nu bijna geen problemen meer hebben, maar dat is niet zo. Geen

kinderen willen is te respecteren als een eigen beslissing, maar het is een recht dat je jezelf ontnemt. Vrouwen hebben stemrecht van 1948 maar nog altijd zitten ze slechts aan 10 procent van de parlementsleden, omdat mannen hun macht willen behouden. Dat geldt ook in de economie en het bankwezen. Ik weet nog altijd niet waarom er geen symmetrie is.»

«**Racisme** als geschiedenisobject wordt veel meer gewaardeerd dan vrouwen. Want racisme loopt doorheen de twee geslachten: zowel mannen als vrouwen zijn er het slachtoffer van. Veel vrouwen zijn bovendien zelf gekant tegen emancipatie. Elke vrouw heeft altijd gehoord bij een man. Er wordt over een vrouw gesproken als over de vrouw van, de zuster van, de dochter van... Dit werkt onbewust door in de samenleving. Vrouwen aanvaarden veel van de 'mannelijke wijsheden' want zij behoren tot de wereld en zijn dus goedgekoord door de gewone geschiedenis. Die wordt echter nog altijd geleid door mannen.»

«Vrouwengeschiedenis is aanvullend en voortdurend kritiek spuwen. Dat ergert de mensen. Het is beter opbouwend te werken. Toen ik in het tweede jaar dat ik les gaf het over de vrouwengeschiedenis wou hebben, kwam er kritiek omdat ik niet verder zou geraken met de gewone geschiedenis dan aan de Tweede Wereldoorlog. Het jaar daarop heb ik mijn cursus georganiseerd rond 'voortschrijdende democratie en emancipatie van groepen'. Ik wil mensen doen inzien dat vrouwengeschiedenis belangrijk moet worden gevonden. Emancipatie kan je vanuit de geschiedenis perfect duidelijk maken aan een zaal met alleen maar mannen. Dit gaat niet wanneer je het vanuit een andere hoek benadert. Geschiedenis geeft immers enkel objectieve maar jammer genoeg ook onbekende feiten. Vrouwen die hun eigen geschiedenis leren kennen, ervaren dezelfde bevrijding als een individu kan ondervinden in een psycho-analyse. Ook **Miet Smet** heeft dit al begrepen.»

Veto: Er zijn nu al twee belangrijke feministische golven geweest. Waarom is het dan relatief toch slecht gesteld met de vrouwenemancipatie?

Keymolen: «De twee golven zijn inderdaad van groot belang geweest. Vrouwen krijgen het eerst rond 1880 toegang tot de universiteiten. Voordien hadden ze geen inzicht in de wetten. De eerste vrouwelijke juristen ervaren niet alleen zelf onderdrukking, maar zien ze ook in de wetten. De doelstelling van de eerste golf was dus ook formele gelijkberechtiging. De eerste van een hele reeks wetten die diskriminatie pas afsneden, kwamen er rond 1900. Nu worden de laatste stapjes gezet in het sociale zekerheidsrecht. Wettelijk is dus ongeveer alles weggewerkt.»

«De vrouwen van de eerste feministische golf ijverden voor stemrecht omdat ze er zeer hoge verwachtingen in stelden. **Emily Claes** beschouwde dit als 'de sleutel in emancipatie'. Maar het is niet zo. De gevestigde machten houden vast aan een zo groot mogelijke immobiliteit. Vrouwen moeten telkens opnieuw andere wegen zoeken om hun emancipatie te bereiken.»

Ilse Steen
Ria Vandermaesen
Maud Vermeire

«Vrouwen vormen nog steeds een quantité négligeable.»

(foto Karel De Weerd)